

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για:

- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί προσαρμογής των διατάξεων των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις του Συμβουλίου που εκδόθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία της σύμφωνης γνώμης»,
- την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί προσαρμογής των διατάξεων των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που εκδόθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251 της Συνθήκης»,
- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί προσαρμογής των διατάξεων των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις του Συμβουλίου που εκδόθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία της διαβούλευσης (ειδική πλειοψηφία)», και
- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί προσαρμογής των διατάξεων των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις του Συμβουλίου που εκδόθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία διαβούλευσης (ομοφωνία)»

(COM(2001) 789 τελικό — 2001/0313 (AVC) — 2001/0314 (COD) —
2001/0315 (CNS) — 2001/0316 (CNS))

(2002/C 241/24)

Στις 26 και 27 Φεβρουαρίου 2002, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις παραπάνω προτάσεις.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει τον κ. Hernández Bataller ως γενικό εισηγητή για τη γνωμοδότηση αυτή.

Κατά την 392η σύνοδο ολομέλειας της 17ης και 18ης Ιουλίου 2002 (συνεδρίαση της 17ης Ιουλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 41 ψήφους υπέρ (4 αποχές) την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η Συνθήκη ΕΚ, στο άρθρο 211, ορίζει ότι, για τη διασφάλιση της λειτουργίας και της ανάπτυξης της κοινής αγοράς, η Επιτροπή «ασκεί τις αρμοδιότητες που της αναθέτει το Συμβούλιο για την εκτέλεση των κανόνων που θεσπίζει». Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, υιοθετήθηκε η Απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, με την οποία καθορίζονται οι όροι άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή⁽¹⁾, και η οποία ορίζει ως στόχους της, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση μη δεσμευτικών κριτηρίων για την επιλογή των διαδικασιών επιτροπολογίας, την απλούστευση των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή, και την αύξηση της συμμετοχής και τη βελτίωση της ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις εν λόγω διαδικασίες.

1.2. Η Δήλωση αριθ. 2 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την Απόφαση 1999/468/ΕΚ⁽²⁾ προβλέπει την αυτόματη προσαρμογή των διαδικασιών τύπου I (διαδικασία συμβουλευτικής επιτροπής), II α), II β) (διαδικασία διαχειριστικής επιτρο-

πής), III α) και III β) (διαδικασία κανονιστικής επιτροπής), ενώ ορίζει ταυτόχρονα ότι η τροποποίηση των διαδικασιών διασφάλισης πρέπει να γίνεται μεμονωμένα και με διαδικασία κανονικής νομοθετικής αναθεώρησης.

1.3. Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισαβόνας (23-24.3.2000), της Στοκχόλμης (23-24.3.2001), του Λάακεν (14-15.12.2001) και της Βαρκελώνης (15-16.3.2002) υπογράμμισαν την ανάγκη θέσπισης μιας «συντονισμένης στρατηγικής» για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος που ισχύει επί του παρόντος σε κοινοτικό επίπεδο και ανέθεσαν στην Επιτροπή την κατάρτιση σχετικού Σχεδίου δράσης.

1.4. Η «Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση»⁽³⁾ περιλαμβάνει ορισμένες προτάσεις προς την κατεύθυνση αυτή, οι οποίες, κατά κύριο λόγο, επαναλαμβάνονται και αναπτύσσονται στις πρόσφατες Ανακοινώσεις της Επιτροπής για τη «βελτίωση της νομοθεσίας»⁽⁴⁾ και για τη θέσπιση του σχεδίου δράσης για την «απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος»⁽⁵⁾, το οποίο είχε ζητήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

⁽³⁾ COM(2001) 428 τελικό.

⁽⁴⁾ COM(2002) 275 τελικό, της 5.6.2002.

⁽⁵⁾ COM(2002) 278 τελικό, της 5.6.2002.

⁽¹⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

⁽²⁾ ΕΕ C 203 της 17.7.1999.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η υπό εξέταση νομοθετική πρόταση παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

2. Η πρόταση της Επιτροπής της 27.12.2001 ⁽¹⁾

2.1. Η πρόταση αφορά τις διαδικασίες επιτροπολογίας για έναν σημαντικό αριθμό ισχυουσών νομοθετικών πράξεων:

- I. Δύο πράξεις που έχουν υιοθετηθεί με τη διαδικασία της σύμφωνης γνώμης.
- II. Εκατόν πενήντα δύο πράξεις που έχουν υιοθετηθεί με τη διαδικασία της συναπόφασης.
- III. Εξήντα οκτώ πράξεις που έχουν υιοθετηθεί με τη διαδικασία της διαβούλευσης (ειδική πλειοψηφία).
- IV. Εξήντα δύο πράξεις που έχουν υιοθετηθεί με τη διαδικασία της διαβούλευσης (ομοφωνία).

2.2. Εντούτοις, η πρόταση δεν αφορά ούτε τις ουσιαστικές διατάξεις των τροποποιούμενων νομοθετικών πράξεων, ούτε την εφαρμογή τους, ούτε τη φύση των επιτροπών που προβλέπονται στη βασική πράξη.

2.3. Ο στόχος της πρότασης περιορίζεται στην προσαρμογή των νομοθετικών πράξεων βάσει των οποίων ιδρύονται οι επιτροπές, καθώς και των νομοθετικών πράξεων που αναφέρονται στις εν λόγω επιτροπές, με την εξαίρεση των νομοθετικών πράξεων που ενδεχομένως έχουν ήδη προσαρμοστεί μέσω πράξης που τροποποιεί την βασική πράξη.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η σκοπιμότητα της παρούσας πρότασης αξιολογείται θετικά, δεδομένου ότι, παράλληλα με την προβλεπόμενη βελτίωση της ισχύουσας διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε κοινοτικό επίπεδο, εμπλουτίζει επίσης τον πολιτικό προβληματισμό συνταγματικού χαρακτήρα που αναπτύσσεται σχετικά με τη θεσμική και νομοθετική μεταρρύθμιση της ΕΕ.

3.2. Εντούτοις, πρέπει να διατυπωθούν ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της πρότασης.

3.2.1. Η επιλογή των νομοθετικών πράξεων που επηρεάζονται από την πρόταση φαίνεται ότι έχει πραγματοποιηθεί με αυστηρώς τυπικά κριτήρια, χωρίς να συνεκτιμηθούν άλλα σημαντικά στοιχεία που αφορούν την κοινοτική νομοθετική διαδικασία και, ειδικότερα, τη θέση που κατέχει η ΟΚΕ στην εν λόγω διαδικασία, ως συμβουλευτικό όργανο. Προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη συνεκτικότητα και προβλεψιμότητα κατά την επιλογή του τύπου της επιτροπής που θα συσταθεί, είναι αναγκαίο να οριστούν κριτήρια για την επιλογή των διαδικασιών επιτροπολογίας.

3.2.2.1. Συγκεκριμένα, η κατάσταση των διαδικασιών καταρτίστηκε με βάση τον κατάλογο των επιτροπών που έχουν επιφορτιστεί να επικουρούν την Επιτροπή κατά την άσκηση των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων, ο οποίος είχε εκδοθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7.4 της Απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999 ⁽²⁾.

3.2.2.2. Ο κατάλογος αυτός είχε καταρτιστεί σύμφωνα με κριτήρια δημοσιότητας και καταγραφής ενός πλούσιου ευρετηρίου επιτροπολογίας, δεν ορίζονται όμως με σαφήνεια τα νομικά κριτήρια σύμφωνα με τα οποία η Επιτροπή ορίζει για μια επιτροπή ένα συγκεκριμένο τύπο διαδικασίας.

3.2.2.3. Η πιο άμεση συνέπεια του γεγονότος αυτού είναι ο περιορισμός του αριθμού των διαδικασιών που κατανέμονται μέσω των συμβουλευτικών επιτροπών σε τριανταπέντε μόνο πράξεις, ενώ το σύνολο των πράξεων που εξετάζονται στην πρόταση υπερβαίνει τις τριακόσιες.

3.3.1. Ασφαλώς, οι συμβουλευτικές επιτροπές, λόγω της σύνθεσης και των στόχων τους, αποτελούν το μοναδικό πλαίσιο επιτροπολογίας εντός του οποίου μπορεί να εκφραστεί η άποψη των κοινωνικο-οικονομικών κλάδων που εμπλέκονται και που επηρεάζονται από μια νομοθετική πρόταση.

3.3.2. Επιπλέον, ο υποδεέστερος αυτός ρόλος στον οποίο κινδυνεύουν να περιοριστούν οριστικά οι συμβουλευτικές επιτροπές, φαίνεται ακόμη πιο παράδοξος, εφόσον η ίδια η Επιτροπή, στη «Λευκή Βίβλο για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση», προτείνει την κατάργηση των κανονιστικών και διαχειριστικών επιτροπών (σ. 31).

3.4.1. Από την άλλη πλευρά — και παρότι, σύμφωνα με το στόχο της διαφάνειας που καθορίζεται στην προαναφερόμενη Απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, έχουν ήδη αναληφθεί θεσμικές δεσμεύσεις για την αύξηση της συμμετοχής και τη βελτίωση της ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη λειτουργία της επιτροπολογίας ⁽³⁾ — η Επιτροπή, με την καθαρά τεχνική κωδικοποίηση στην οποία προβαίνει στην υπό εξέταση πράξη, αποφεύγει να ταχθεί υπέρ του να δεσμευθεί για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, πράγμα που, ωστόσο, είναι επιθυμητό.

3.4.2. Κάτι τέτοιο θα ήταν ιδιαίτερα σκόπιμο, δεδομένου ότι, ακόμη κι όταν πρόκειται για νέες εκτελεστικές πράξεις, το περιεχόμενο και η εφαρμογή τους μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να παρουσιάζει ενδιαφέρον για το στόχο και τη λειτουργία του «παρατηρητηρίου της ενιαίας αγοράς».

3.5.1. Παρότι είναι γνωστός ο περιορισμένος και περιστασιακός χαρακτήρας της υπό εξέταση πρότασης — καλύπτει μόνο τριακόσιες τέσσερις πράξεις από ένα σύνολο χιλίων τετρακοσίων πράξεων που προβλέπουν διαδικασίες επιτροπολογίας — η ΕΟΚΕ

⁽²⁾ ΕΕ C 225 της 8.8.2000, σ. 2.

⁽³⁾ Συμφωνία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου — Επιτροπής της 17.2.2000, ΕΕ L 256 της 10.10.2000, σ. 19.

⁽¹⁾ COM(2001) 789 τελικό.

θεωρεί ότι πρόκειται για ζήτημα νομικής φύσεως και τονίζει την ανάγκη να εξεταστούν σύντομα, είτε στα πλαίσια της Συνέλευσης είτε σε προσεχή ρυθμιστική πρόταση της Επιτροπής, ορισμένα θέματα που παραμένουν ανοιχτά.

3.5.2. Μεταξύ άλλων θεμάτων, η ΕΟΚΕ καλεί τους βασικούς παράγοντες της κοινοτικής νομοθετικής διαδικασίας να εξετάσουν, παράλληλα με τις ακραίες περιπτώσεις που σκιαγραφούνται παραπάνω, κάποια ζητήματα όπως το ρόλο των Οργανισμών στις εκτελεστικές φύσεως διαδικασίες λήψεως αποφάσεων και, πιο συγκεκριμένα, το κατά πόσον ο ρόλος αυτός συμβιβάζεται με το ισχύον πλαίσιο επιτροπολογίας.

3.5.3. Ομοίως, θα έπρεπε να καθοριστούν τα κριτήρια συμφωνίας μεταξύ της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων και της φύσης της αρμόδιας επιτροπής, και να προκρίνονται κριτήρια αποτελεσματικότητας, διαφάνειας και συμμετοχής που να υπερβαίνουν τις διοργανικές διαμάχες για την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων.

3.5.4. Τέλος, θα έπρεπε να αυξηθούν στο μέγιστο βαθμό οι εγγυήσεις διαφάνειας, ώστε να διευκολυνθεί, όποτε αυτό είναι νομικά σκόπιμο, η βέλτιστη ενημέρωση των Επικουρικών Οργάνων σχετικά με τις προβλέψεις και την ανάπτυξη των νομοθετικών διαδικασιών που περιλαμβάνουν διαδικασίες επιτροπολογίας, να προωθηθεί η διάδοση των αποφάσεών τους και, κατά το δυνατόν, η συμμετοχή σε αυτές των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα το «Πράσινο Βιβλίο σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89»

(COM(2001) 745 τελικό)

(2002/C 241/25)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε στις 13 Δεκεμβρίου 2001 να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, βάσει του άρθρου 262 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το ανωτέρω θέμα.

Το τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 26 Ιουνίου 2002 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Goran Lagerholm.

Κατά την 392η σύνοδο ολομέλειας της 17ης και 18ης Ιουλίου 2002 (συνεδρίαση της 17ης Ιουλίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 32 ψήφους υπέρ και 8 κατά την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Μετά την έγκριση του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις, οι αγορές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αυξήθηκαν από 12 σε 15, είναι ολοένα και περισσότερο ενοποιημένες. Επιπλέον, η αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις συγκεντρώσεις, που υπερέβαινε τα καθορισμένα ανώτατα όρια, επεκτάθηκε στο σύνολο της επικράτειας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Η διασυνοριακή αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων στην Ευρώπη εντάθηκε μετά την εγκαθίδρυση της νομισματικής ένωσης το 1999.

1.2. Σήμερα αντιμετωπίζουμε την προοπτική μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης με πολύ περισσότερα μέλη από το 2004, καθώς και την ολοκλήρωση της νομισματικής ένωσης με το τελικό στάδιο της εισαγωγής του ευρώ. Ταυτόχρονα, συνεχίζεται η τάση για διεθνοποίηση και παγκοσμιοποίηση των επιχειρήσεων και των αγορών με ταχύτερο ρυθμό.

1.3. Παράλληλα με την εξέλιξη αυτή, καθιερώνεται ένας ολοένα μεγαλύτερος αριθμός καθεστώτων ελέγχου σε ολόκληρο τον κόσμο, γεγονός που συνεπάγεται αύξηση του κόστους σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις πολλαπλών κοινοποιήσεων.